

Henvisningsrutiner for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk – Helse Nord

Hvilket ansvar for tjenester har Helse Nord?

De regionale helseforetakene har ansvar for å sørge for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk. Dette ansvaret er hjemlet i lov om spesialisthelsetjenesten og omfatter:

- avrusing som krever tett medisinsk oppfølging
- helsefaglig utredning og kartlegging av behandlingsbehov
- spesialisert (vesentlig helsefaglig) behandling, poliklinisk eller i institusjon
- langtids sosial rehabilitering
- institusjonsplasser som kan ta imot rusmiddelmisbrukere med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2, 6-2a og 6-3

Det er Helse Nords målsetting at behovet i størst mulig grad skal dekkes innenfor egne offentlige døgntiltak, samt private med avtale med Helse Nord.

Hvem kan henvise?

1. Fastlege/allmennpraktiserende leger, praktiserende legespesialister, leger ved andre deler av spesialisthelsetjenesten ved nyoppdaget rusproblematikk, leger i fengselshelsetjenesten eller annet helsepersonell som har rett til å henvise til spesialisthelsetjenesten
2. Sosialtjenesten
3. Barnevernet

Hvor skal henvisningen sendes?

Retten til å få vurdert søknad om behandling i spesialisthelsetjenesten omfattes av fritt sykehusvalg, (pasientrettighetslovens § 2-4). Dette betyr i praksis at en fritt kan velge vurderingsteam. Ved valg av vurderingsteam bør likevel geografisk nærhet, eller andre relasjonelle forhold tillegges vekt.

Følgende vurderingsteam i Helse Nord har kompetanse på å vurdere til tverrfaglig spesialisert rusbehandling:

Helse Finnmark HF:

Navn	Adresse	Telefon
Finnmarksklinikken	Postboks 173, 9735 Karasjok	78 46 93 20 Faks nr. 78 46 93 30

UNN HF, rus og spesialpsykiatrisk klinikk:

Navn	Adresse	Telefon
Vurderingsteamet - rus	Postboks 6124, 9291 Tromsø	77627843/77627829

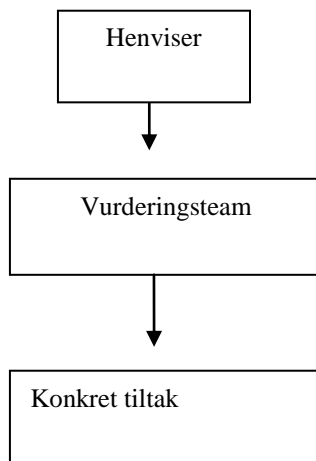
Nordlandssykehuset HF:

Navn	Adresse	Telefon
Rusteamet, Salten psykiatriske senter	Boks 7, 8092 Bodø	75 53 49 09
Senter for Psykisk Helse, Lofoten	Sykehusbakken 23, 8375 Gravdal	76 06 02 64
Vesterålen DPS	Søndregate 19, 8450 Stokmarknes	75 42 50 00

Helgelandssykehuset HF:

Navn	Adresse	Telefon
Psykiatrisk Senter Rana, rusavdelingen	Postboks 601, 8607 Mo i Rana	75 12 52 70

Modell for henvisning:

Helsedirektoratet har utarbeidet veileder for vurdering til tverrfaglig spesialisert rusbehandling i spesialisthelsetjenesten:

Veileder til vurdering til tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Det vurderingsteamet som mottar henvisningen skal, i samarbeid med pasient og henviser, vurdere behandlingstilbudet. Følgende punkter skal vurderes, jf. pasientrettighetslovens § 2-2:

- Vurdering av helsetilstanden, og behov for helsehjelp
- Vurdering av behandlingsnivå
- Vurdering av rettighetsstatus
- Fastsetting av frist for rettighetspasienter

Vurderingen skal være gjort innen 30 virkedager etter at henvisningen er mottatt. For barn og unge under 23 år skal vurderingen være gjort innen 10 virkedager.

Dersom vurderingsteamet ikke innehar den nødvendige kompetanse til å foreta vurderingen, skal de innhente nødvendig bistand.

Vurderingsteamet videreformidler henvisning og vurdering til riktig tiltak, og har ansvar i saken til pasienten har fått forsvarlig tilbud.

Institusjonen som mottar ferdig vurdert henvisning, har rett til, på selvstendig grunnlag, å vurdere om de har den nødvendige faglige kompetanse til å gi de etterspurte tilbud.

Unntak fra henvisningsrutinene

Legemiddelassistert rehabilitering:

Søknad om legemiddelassistert rehabilitering skal sendes til LARiNORD, UNN HF, Postboks 30, 9038 Tromsø

Innleggelser uten eget samtykke:

Ved innleggelser etter Sosialtjenestelovens §§ 6-2 og 6-2a, følges prosedyrer i henhold til lovens krav. Dette innebærer at et hastvedtak fra sosialtjenesten eller vedtak i fylkesnemnda for sosiale saker, gir rett til direkte innleggelse i døgninstitusjon.

UNN HF, Rus og spesialpsykiatrisk klinikk har ansvar for innleggelser etter §§ 6-2 og 6-2a. Disse skal uten ugrunnet opphold varsle Helsetilsynet i fylket ved innleggelser med hjemmel i sosialtjenestelovens §§ 6-2 og 6-2a. Dette jamfør spesialisthelsetjenestelovens § 3-13.

Krav til henvisningen

Henvisningen skal danne grunnlaget for en faglig saksbehandling ved vurderingsteamene.

Dette betinger at det gjøres en utredning og kartlegging av henviser alene eller sammen med samarbeidspartnere som inneholder følgende informasjon:

- Personopplysninger; navn, adresse, fødselsnummer (11 siffer), telefon/mobiltelefon
- Familieforhold/sosial status
- Sysselsetting/trygdestatus
- Utestående dommer/planlagt soning
- Historikk rusproblematikk, inkludert tidligere behandling og beskrivelse av dagens situasjon
- Historikk og vurdering av psykisk- og somatisk helse. Aktuelle epikriser skal være vedlagt
- Medisinering
- Mål for iverksatt/planlagt habilitering/rehabilitering.
- Involverte instanser, inkludert beskrivelse av samarbeidsrelasjoner
- Vurdering av rett til individuell plan (se eget punkt)
- Samtykke til innhenting av relevante opplysninger.
- Forslag til type tiltak/pasientens ønske
- Henvisningen skal også inneholde vurdering av om det er behov for avrusing for å kunne gjennomføre behandling.

Individuell plan (IP)

Personer som har behov for langvarige, sammensatte og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet en individuell plan. Retten er hjemlet i pasientrettighetsloven, og plikten til å utarbeide en IP er forankret i kommunehelsetjenesteloven, spesialisthelsetjenesteloven, psykisk helsevernlov og sosialtjenesteloven.

Alle tjenesteytere som er i kontakt med personer som har sammensatte behov for tjenester, har et ansvar for å vurdere om det foreligger et behov for, eller en rett til, en individuell plan, og igangsette en prosess med utarbeidelse av IP.

Råd og veiledning

Ved behov for råd og veiledning i forbindelse med henvisning til tverrfaglig spesialisert rusbehandling kan vurderingsteamet ved ditt lokal DPS kontaktes.

Ventelisteregistrering

Det enkelte tiltak skal føre venteliste, jf. forskrift om ventelisteregistrering. Ut fra forskriften skal det føres venteliste over pasienter som er registrert for undersøkelse eller behandling. Det skal fremgå av ventelisten om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp, og om det søkes om døgnbehandling, dagbehandling eller poliklinisk behandling. Pasienter som trenger øyeblikkelig hjelp, skal ikke registreres på venteliste.

I tillegg skal det være samkjørte ventelister og lister for ledig kapasitet innen Helse Nord.

Finansiering av opphold

Behandlingsopphold i døgninstitusjon er kostnadsfritt for pasienten og for kommunen. Dette gjelder for de behandlingsplasser som eies av, eller har avtale med et regionalt helseforetak. En forutsetning for at oppholdet skal dekkes, er at det før innleggelse er gjort en vurdering av pasientrettigheter ved en vurderingsinstans, og at pasienten er innvilget pasientrettigheter i spesialisthelsetjenesten.

Sosialtjenesten har plikt til å yte tjenester etter sosialtjenestelovens kapittel 5 ved institusjonsinnleggelser.

Utskrivning fra institusjon i Helse Nord/private institusjoner

Dersom det ved utskrivelse fra institusjon antas at pasienten vil ha behov for tiltak fra sosialtjenestens side, og pasienten ønsker det, skal sosialtjenesten varsles om utskrivningen i god tid på forhånd. Jfr. spesialisthelsetjenestelovens § 3 – 15. Når sosialtjenesten varsles om utskrivningen, skal den i samarbeid med spesialisthelsetjenesten planlegge og forberede utskrivningen, jf. Sosialtjenestelovens § 7 – 6a.

Henvisninger til tiltak som ikke eies av eller har avtale med Helse Nord

Henviser kan vurdere aktuelle tiltak sammen med pasienten, og pasienten kan velge behandlingstiltak, uavhengig av geografi. Dette er hjemlet i pasientrettighetsloven § 2-4. Det er imidlertid en forutsetning for å ha rett til refusjon, at tiltaket er drevet av, eller har avtale med et regionalt helseforetak (RHF). I praksis betyr dette at en bare kan benytte de plasser som inngår i avtalen mellom tiltaket og det enkelte RHF.

Oversikt over døgninstitusjoner for tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmisbruk som Helse Nord eier eller har samarbeidsavtale med

Offentlig eide:

Navn	Adresse	Telefon
Helse Finnmark HF, Finnmarksklinikken	Postboks 173, 9735 Karasjok	78 46 93 20 Faksnr. 78 46 93 30
UNN HF, Færingen	Åsgårdsveien 18, 9016 Tromsø	77 66 15 00

Terapeutiske samfunn		
UNN HF, ReStart	Pb. 6124, 9291 Tromsø	777 54671
UNN HF, Avrusning og utredning	Pb. 6124, 9291 Tromsø	776 26098 77 6 26499
UNN HF, Nordlandsklinikken	8520 Ankenesstrand	76 96 56 20
Helgelandssykehuset psykiatrisk senter, rusavd.	Postboks 601, 8607 MO i Rana	75 12 52 70 Faks nr. 75125268

Private institusjoner med avtale med Helse Nord:

Finnmarkskollektivet	Postboks 13, 9545 Langfjordbotn	78 44 45 30
Fossen Rusbehandling A/S	7530 Meråker	74 81 39 70
Sigma Nord	Fjellaldsveien 349, 9441 Fjelldal	77 08 56 50
Fossumkollektivet	Postboks 173, 1804 Spydeberg	69 83 31 03
Buestiftelsen, Langørjan Gård	7100 Rissa	73 85 30 00

Oppdatert mai 2011